

A ipsius nō obteperat, & hoc per carnis prudentiā, id est, cū appetit tēporalia bona, & timet tēporalia mala. Definitio em̄ prudentiā in appetendis bonis, & vitādis malis explicari solet. Quapropter recte appellat Apl̄s carnis prudentiā, l qua hec appetunt ē p magnis bonis q̄ nō p̄seuerāt cū hoie, & ne hæc amittant t̄mef, q̄ q̄nq̄ amittēda sūt. Nō pōt aut̄ talis prudentiā legi dei obteperare. Sed tūc obteperat̄ legi, cū hæc prudentiā extincta fuerit, vt ei succedat prudentiā spūs, q̄ nec i t̄palib⁹ bonis spes n̄ra est, neq̄ i malis timor. Eadē nāq̄ aiā natura & prudentiā carnis h̄z, cū inferiora sectat: & prudentiā spūs, cū superiora elegit, diligit. Quæ ad modū eadē aque natura & frigore congelat, & calore resoluit, Sic q̄ dictū est, Legi dei nō est subiecta prudentiā carnis: nec ei pōt: lquō recte dicere ē, niuē nō posse calefieri, neq̄ enī pōt: Sed cū adhibito calore soluit, & calefit aqua, n̄ nemo pōt eā niuē dicere. Qd̄ aut̄ ait, Corpus qd̄ mortuū est p̄pter p̄ctm̄, spūs aut̄ vita est p̄pter iustitiā. Corpus mortuū dicit̄ mortale: ex ip̄si⁹ em̄ mortalitate idigētia reū terrenarū sollicit̄ aiām: & qd̄ desideria excitat, q̄b⁹ ad peccādū nō obteperat q̄ iā mēte seruit̄ legi dei. Qd̄ aut̄ ait, Si spūs ei⁹ q̄ suscitauit Iesū Christi uiuificabit & mortalia corpora v̄t̄p̄ ihabitātē sp̄m̄ ei⁹ i vobis. Iā q̄rtū gradū demōstrat ex illis quatuor quos superius distinximus. Sed gradus iste in hac vita nō inuenit̄. Pertinet em̄ ad sp̄e qua expectam⁹ redēptionē corporis n̄ri, quādo corruptibile hoc induet̄ incorruptionē, & mortale hoc induet̄ immortalitātē. Ibi pax perfecta est, quia nihil molestiarum aiā de corpore patietur iā uiuificato, & in cōlestē qualitatē immutato. Cū aut̄ ait, Nō em̄ accepistis spiritū seruitutis iterū in timore, sed accepistis sp̄m̄ adoptionis filiorū in quo clamamus, abba pater. Euidētissime duorū testamētōrū distincta sunt tēpora. Illud em̄ ad timorē p̄tinet, nouū autē ad charitatē. Sed quær̄ ritur quis sit spiritus seruitutis, Nā spūs adoptionis filiorū v̄t̄q̄ spūs sanctus est. Spiritus ergo seruitutis in timore, ille est qui potestatem habet mortis, quia in ip̄o timore per totā vitā reerāt̄ seruitutis qui sub lege agebāt, nō sub gratia. Nec mirādū est q̄ ei accepterūt per diuinā prouidentia qui bona tēporalia sectabātur, non quia ipsius est lex, & m̄a datū, Nā lex sancta est & mandatū sanctū & iustū & bonū. Ille aut̄ spūs seruitutis nō v̄t̄q̄ bon⁹ est, quē accipiunt qui præcepta datæ legis implere nō possunt, dum seruiunt desiderijs carnalib⁹, nōdū gratia liberatoris assumpti in filiorū adoptionē, q̄a & ipse spūs seruitutis nō habet quēq̄ in potestate, nisi qui ei per ordinē diuinæ prouidentie traditus fuerit, dei iustitia sua cuiq̄ tribuente. Quā potestatem acciperat Apl̄s cum dicit de quibusdam, Quos tradidi Satanae vt discant non blasphemare. Et iterum de alio, Iam iudicauit, inquit, tradere hm̄i Satanae in interitū carnis vt anima salua sit. Qui ergo necdū sub gr̄a sunt, sed sub lege cōstituti, vincuntur p̄ctis ad obediendū desiderijs carnalib⁹: & præuaricatione augent̄ reatū criminū suorum, spiritum acciperūt seruitutis, id est, sp̄m̄ eius qui potestatem mortis habet. Nā si sp̄m̄ seruitutis ip̄m̄ sp̄m̄ hois intellexerim⁹, incipit & spūs adoptionis ip̄e intelligi tanq̄ in melius cōmutatus. Sed quia sp̄m̄ adoptionis, spiritum sanctū accipimus, quod manifeste ostēdit cum dicit, Ip̄e spūs testimoniū reddit̄ spiritui n̄ro: restat de sp̄m̄ seruitutis illū intelligam⁹, cui seruiūt p̄ctōres, vt quæ ad modum spūs sanct⁹ timorē mortis vincit, sic spūs seruitutis qui potestatem habet mortis, eiusdē terrore reos teneat, vt se ad liberatoris auxilij quiscq̄ cōuertat, etiā ip̄o diabolo inuito qui cū semp̄ in potestate habere desiderat. Qd̄ autem

Tomus quartus.

ait, Nam expectatio creature reuelationē filiorum dei expectat, Vanitati em̄ creatura subiecta est nō sponte: & c. v̄t̄q̄ ad id qd̄ ait, Et ipsi in nobis ingemiscimus adoptionē expectātes redēptionē corporis nostri. Sic intelligendū est, vt neq̄ sensum gemēdi & dolēdi opinemur esse in arborib⁹ & olerib⁹ & lapidibus & cæteris huiuscemodi creaturis. Hic em̄ error Manichæorum est. Neq̄ angelos sanctos vanitati subiectos esse arbitremur: & de his existimemus q̄ liberabuntur à seruitute interit⁹, cū interituri v̄t̄q̄ nō sint: sed oēm creaturā in ip̄o hoie sine vlla calūnia cogitem⁹. Nō em̄ creatura vlla eē pōt, nisi aut̄ spiritalis q̄ excellit in angelis, aut̄ aialis, q̄ i etiā in vita bestiarum satis apparet, aut̄ corporalis quæ videri & tāgi potest, Ois autē est etiā in hoie, quia hō constat̄ sp̄m̄ & Jania & corpore. Ergo creatura reuelationē filiorū dei expectat quicquid nūc in homine laborat, & corruptioni subiacet, Illū scilicet manifestationē de qua idem dicit Apostolus, Mortui em̄ estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in deo: Cū Christ⁹ apparuerit vita vestra, tūc & vos cū ip̄o apparebitis in gloria. Dicit em̄ & Ioānes, Dilectissimi, nunc filij dei sum⁹, & nōdum apparuit quid erimus. Scim⁹ quia cū apparuerit similes ei erimus, qm̄ videbim⁹ eum sicuti est. Hæc reuelationē filiorū dei expectat creatura, q̄ i hoie nunc vanitati subiecta est, q̄ diu dedita est tēporalibus reb⁹ quæ trāseūt tanq̄ vmbra. Vnde & in Psalmis dicitur, Homo vanitati similis factus est, dies eius velut vmbra prætereūt. De qua vanitate etiā Salomō loquitur cū dicit, Vanitas vanitatum, & oia vanitas. Quæ abidūtia hoī in oī labore suo quæ ipse laborat sub sole? De qua itē dicitur, Vt quid diligitis vanitatē, & queritis mendaciū? Non sponte autem dicit̄ esse subiecta vanitati creaturā, qm̄ poenalis est ista subiectio, Nō enim homo sicut sponte peccauit, sic etiā sponte dānat⁹ est, quæ tñ dānatō nō sine spe reparationis irrogata est nature nostre. Et ideo p̄t̄ eā, inquit, qui subiecit eā in spē: quia & ipsa creatura liberabitur à seruitute interitus in libertatē gloriæ filiorū dei. i. etiā ipsa natura, q̄ tātūmodo creatura est, nōdū p̄ fidē aggregata nūero filiorū dei, sed tñ i eis qui credituri erāt videbat̄ Apl̄s qd̄ dicit, quia creatura liberabit̄ à seruitute interit⁹, vt interitū nō seruiat, cui seruiūt oēs p̄ctōres: Peccatori em̄ dictū est, Morte morier̄. Liberabit̄ aut̄ i libertatē gloriæ filiorū dei. i. vt & ipsa pueniat ad libertatē gloriæ filiorū dei p̄ fidē, quæ fides cum in ea nō erat, tantūmodo creatura dicebatur. Et ad ipsam refert̄ qd̄ sequitur, Scimus em̄ quia creatura congemiscit & dolet v̄t̄q̄ adhuc, Erāt enim adhuc credituri qui spiritui subiacebant, laboriosis erroribus. Sed ne quis putaret de ip̄orū labore tātum dictū esse, subiungit etiā de ijs qui iam crederāt, Quāq̄ enim sp̄i, hoc est mente seruiēt̄ legi dei, tamen quia carne seruiunt legi peccati, quādiu in hac vita molestias & sollicitudines mortalitatis nostræ patimur, ideo addidit dicens, Non solū aut̄ ipsi, sed & nos primitias spirit⁹ habētes, & ipsi in nobis ingemiscim⁹ adoptionē expectātes, redēptionē corporis nostri. Nō solū q̄, inquit, ipsa q̄ tātūmodo creatura dicit̄ in hoib⁹, qui nōdū crediderūt, & ideo nōdū in filiorū dei numero cōstituti sunt, congemiscit & dolet: sed etiā nosmetipsi qui credim⁹ & spūs primitias habem⁹, q̄ sp̄i adherem⁹ deo p̄ fidē, & ideo nō iā creatura sed filij dei appellamur, tñ & ipsi in nobis ingemiscim⁹ adoptionē expectātes redēptionē corporis n̄ri. Hæc enim adoptio que iam facta est in ijs qui crediderūt, in spiritū nō corpore facta est, Nōdum em̄ etiā corpus reformātū est in cōlestē illā mutationē, sicut spiritus iā mutatus est recōditiōe fidei ab errorib⁹ cōuersus ad deū. Ergo etiā

L ij in ijs

Roma. 8.
D
Col. 3.
1. Ioan. 3.
E
Eccles. 1.
Psal. 4.